

PIRMĀS INSTANCES TIESAS RĪKOJUMS

(piektā palāta)

2005. gada 26. oktobrī*

Lieta T-124/04

Jamal Ouariachi, Rabata [*Rabat*] (Maroka), ko pārstāv F. Blanmēlānds [*F. Blanmailland*] un C. Verbruks [*C. Verbrouck*], *avocats*, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītājs,

pret

Eiropas Kopienų Komisiju, ko pārstāv F. Dentilāks [*F. Dintilhac*] un Ž. Budo [*G. Boudot*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

par prasību atlidzināt iespējamo kaitējumu, kas prasītājam nodarīts ar Komisijas delegācijas Hartūmā [*Khartoum*] (Sudānā) darbinieka šķietami prettiesiskām darbībām.

* Tiesvedības valoda — franču.

EIROPAS KOPIENUPIRMĀS INSTANCES TIESA
(piektā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs M. Vilaras [*M. Vilaras*], tiesneši F. Deuss [*F. Dehousse*] un D. Švābi [*D. Šváby*],

sekretārs E. Kulons [*E. Coulon*],

izdod šo rīkojumu.

Rīkojums

Prāvas rašanās fakti

- 1 Prasītājs, kurš ir Marokas un Spānijas pilsonis, un R., kura ir Francijas pilsonē, un kuri tajā laikā dzīvoja ar viņu abiem bērniem, arī Francijas pilsoņiem, Rabatā (Marokā), 2000. gada 31. janvārī šķīra laulību. Saskaņā ar spriedumu par laulības šķiršanu aizgādība par bērniem tika uzticēta R., tomēr prasītājam tika atzītas saskarsmes tiesības ar bērniem.
- 2 C. ir Kopienų ierēdnis un strādā Komisijā. No 2000. gada 8. augusta līdz 2004. gada 16. maijam viņš bija Komisijas delegācijas Hartūmā [*Khartoum*] (Sudānā) (turpmāk tekstā — “delegācija”) biroja vadītājs. Delegācijas vadītājs un C. augstākstāvošais darbinieks bija M. Tā kā faktu norises brīdī C. un M. bija vienīgie ierēdņi, kas strādāja šajā delegācijā, C. bija tiesības aizstāt M., ja viņš nevarēja pildīt savas funkcijas, tostarp administratīvo funkciju veikšanā.

- 3 Pildot savas funkcijas delegācijā, C. vēlējās, lai viņa jaunā dzīvesbiedre R. ierastos pie viņa. Šajā sakarā delegācija nosūtīja Sudānas Ārlietu ministrijai “standarta *note verbale*” ar 2002. gada 28. maija datumu un M. parakstu, lai atbalstītu R. lūgumu izsniegt īstermiņa tūristu vīzas viņai un viņas bērniem.
- 4 Sudānas kompetentās varas iestādes pieņēma lēmumu izsniegt tūristu vīzas R. un abiem viņas bērniem, kuri 2002. gada 20. jūnijā atstāja Marokas teritoriju un ieradās Hartūmā.
- 5 Kad tūristu vīzai beidzās termiņš, R. uzsāka procedūru, lai saņemtu uzturēšanās atļauju Sudānā. Arī šī lūguma atbalstam delegācija nosūtīja Sudānas Ārlietu ministrijai “*note verbale*”. Sakarā ar delegācijas vadītāja prombūtni šo “*note verbale*” parakstīja C.
- 6 Sudānas kompetentās iestādes pieņēma lēmumu izsniegt uzturēšanās atļauju R. un abiem viņas bērniem.
- 7 2002./2003. mācību gadā abi prasīja un R. bērni apmeklēja Hartūmas franču skolu.
- 8 Ar 2003. gada 3. novembra Rabatas Apelācijas tiesas spriedumu R. tika atņemta aizgādība par bērniem un tā tika piešķirta prasītājam.

- 9 Starplaikā R. un abi viņas bērni bija atstājuši Sudānas teritoriju, lai pārceļtos uz Beļģiju. 2003./2004. mācību gadā bērni turpināja izglītību Ētes [*Ethe*] (Beļģija) skolā.
- 10 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2004. gada 25. februārī, prasītājs cēla prasību par iespējamo zaudējumu atlīdzību, kas prasītājam nodarīts ar C. šķietami prettiesiskām darbībām, pildot savas funkcijas delegācijā (lieta T-82/04). Pēc prasītāja atteikšanās no prasības un ar Pirmās instances tiesas otrās palātas priekšsēdētāja 2004. gada 1. aprīļa rīkojumu lieta T-82/04 tika izslēgta no Pirmās instances tiesas reģistra.
- 11 Sakarā ar prasītāja centieniem atjaunot kontaktu ar saviem bērniem un panākt Rabatas Apelācijas tiesas sprieduma izpildi, viņš uzsāka vairākas tiesvedības kompetentajās Beļģijas tiesās. Tādējādi ar diviem 2004. gada 6. maija spriedumiem Lježas [*Liège*] (Beļģija) Apelācijas tiesa izdeva rīkojumu par bērnu pagaidu atgriešanos Marokā, lai tur pievienotos prasītājam.

Process un lietas dalībnieku prasījumi

- 12 Šādos apstākļos prasītājs ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2004. gada 1. aprīlī, cēla šo prasību.
- 13 Ar atsevišķu dokumentu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2004. gada 18. jūnijā, Komisija atbilstoši Pirmās instances tiesas Reglamenta 114. pantam cēla iebildi par nepieņemamību. Prasītājs iesniedza savus apsvērumus par šo iebildi 2004. gada 25. augustā.

14 Savā prasības pieteikumā un apsvērumos par iebildi par nepieņemamību prasītāja prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

- sākumā, ja nepieciešams, izdot rīkojumu, ar ko noteikt pierādījumu savākšanas pasākumus, kas ļautu konstatēt faktu par “viltojumu”, ko veicis C., lai ļautu “nolaupīt” bērnus un it īpaši:
 - personiski iztaujāt C.;
 - pieprasīt informāciju no delegācijas;
 - lūgt iesniegt dokumentus, ko R. bija iesniegusi Sudānas Republikas konsulātā Rabatā, lai saņemtu vīzu sev un saviem bērniem;
- atzīt prasību par pieņemamu un pamatotu;
- piespriest Komisiju samaksāt viņam kā kompensāciju noteiktu summu EUR 150 000 apmērā, lai atlīdzinātu viņam nodarītos mantiskos zaudējumus un morālo kaitējumu;
- piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

15 Savā iebildē par nepieņemamību Komisijas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

- noraidīt prasību kā acīmredzami nepieņemamu un nepamatotu vai atzīt, ka šī lieta nav Pirmās instances tiesa kompetencē;

- piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

16 Saskaņā ar Reglamenta 111. pantu, ja prasībai acīmredzami nav nekāda juridiska pamatojuma, Pirmās instances tiesa, neveicot tālākas procesuālās darbības, var lemt, izdodot attiecīgu motivētu rīkojumu. Šajā gadījumā Pirmās instances tiesa uzskata, ka ir guvusi pietiekamu skaidrību no lietas materiāliem un, piemērojot šo pantu, nolemj neturpināt procesuālās darbības.

17 Saskaņā ar EKL 288. panta otro daļu, ja pastāv tādas saistības, kas nav līgumsaistības, Kopiena saskaņā ar vispārējiem tiesību principiem, kas kopīgi visu dalībvalstu tiesību sistēmām, novērš jebkādu kaitējumu, ko radījušas Kopienas iestādes vai to darbinieki, pildot savus pienākumus.

18 Ir jānorāda, ka ārpuslīgumiskās atbildības jomā Līgums pakļauj Kopienu tiesiskajam regulējumam, kas ir raksturīgs Kopienas tiesību sistēmai un kas nosaka vienotus noteikumus kaitējumu novēršanai, ko radījušas Kopienas iestādes vai to darbinieki, pildot savus pienākumus. Līgums nodrošina vienotu šo noteikumu piemērošanu un Kopienas iestāžu autonomiju, nododot tiesvedības šajā jomā Kopienu tiesu

kompetencē. Vienlaikus norādot uz kaitējumu, ko radījušas Kopienas iestādes, un kaitējumu, ko radījuši Kopienas darbinieki, EKL 288. pants norāda, ka Kopiena ir atbildīga tikai par tādu savu darbinieku rīcību, kas saskaņā ar iekšēju un tiešu saikni ir iestādēm uzticēto pienākumu nepieciešamais turpinājums. Ņemot vērā šīs juridiskās sistēmas īpašo raksturu, nebūtu pieļaujama tās paplašināšana, attiecinot uz darbībām, kas veiktas ārpus šādi norādīta gadījuma (Tiesas 1969.gada 10. jūlija spriedums lietā 9/69 *Sayag, Recueil*, 329. lpp., 5.–8. punkts).

19 Izskatāmajā lietā prasītājs, pamatojot savu prasību par zaudējumu atlīdzību, prasības pieteikumā izvirzīja savu pirmo iebildumu par to, ka C. sastādīja “standarta *note verbale*” un 2002. gada 28. maijā to nosūtīja Sudānas Ārlietu ministrijai (skat. iepriekš 3. punktu), kam sekojoši Sudānas kompetentās varas iestādes piešķīra tūristu vīzu R. kundzei un abiem viņas bērniem.

20 Savos apsvērumos par iebildi par nepieņemamību prasītājs tomēr precizēja, ka viņš neapstrīd iepriekš minēto “*note verbale*”, ko, starp citu, bija parakstījis delegācijas vadītājs M., bet apstrīd otru “*note verbale*”, kuru delegācija nosūtīja Sudānas Ārlietu ministrijai, pirms Sudānas varas iestādes pēc R. lūguma pieņēma lēmumu izsniegt viņai un abiem viņas bērniem uzturēšanās atļauju (skat. iepriekš 5. un 6. punktu). Minētā nota, ko delegācijas vadītāja prombūtnē parakstīja C., esot viltojums un esot devusi iespēju R. un viņas bērniem apmesties Sudānā bez prasītāja piekrišanas. Tādējādi C. esot kļuvis par līdzdalībnieku “bērnu starptautiskajā nolaupīšanā” un esot veicis prettiesisku darbību, kuras rezultātā var iestāties Kopienas atbildība.

21 Šim iebildumam nevar piekrist.

- 22 Šajā sakarā ir jānorāda, kā to, starp citu, arī darīja Komisija, ka minētā “*note verbale*” atbilst parastai praksei, ko it īpaši izmanto trešajās valstīs, kurās ir sastopama zināma administratīva birokrātija, un šo praksi izmanto gadījumā, kad Komisijas delegācijas darbinieks šajās valstīs vēlas uzaicināt savus tuviniekus pie sevis. Ņemot vērā šos faktus, kurus, starp citu, prasītājs neapstrīd, attiecīgās “*note verbale*” sastādīšana nav uzskatāma par darbību, kas ir iestādēm uzticēto pienākumu, šajā gadījumā — delegācijām uzticēto pienākumu, nepieciešamais turpinājums iepriekš 18. punktā minētās judikatūras izpratnē.
- 23 Līdz ar to nevar uzskatīt, ka, parakstot iepriekš minēto “*note verbale*”, C. rīkojās, pildot savas funkcijas EKL 288. panta otrās daļas izpratnē.
- 24 Jebkurā gadījumā, pat pieņemot, ka šajā gadījumā tā tas ir, tomēr ir jākonstatē, ka acīmredzami nepastāv tieša faktiskā cēloņsakarība starp apsūdzēto rīcību un norādītajiem zaudējumiem.
- 25 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka EKL 288. panta otrajā daļā noteiktā cēloņsakarība paredz, ka pastāv tieša faktiskā cēloniska saikne starp rīcību, kas tiek pārņemta Kopienai, un norādītajiem zaudējumiem, proti, ka zaudējumi tieši izriet no minētās rīcības (Tiesas 1979. gada 4. oktobra spriedums apvienotajās lietās 64/76 un 113/76, 167/78 un 239/78, 27/79, 28/79 un 45/79 *Dumortierfrères* u.c./Padome, *Recueil*, 3091. lpp., 21. punkts, un Tiesas 1996. gada 5. marta spriedums apvienotajās lietās C-46/93 un C-48/93 *Brasserie du pêcheur* un *Factortame*, *Recueil*, I-1029. lpp., 51. punkts; Pirmās instances tiesas 1996. gada 11. jūlija spriedums lietā T-175/94 *International Procurement Services*/Komisija, *Recueil*, II-729. lpp., 55. punkts, un Pirmās instances tiesas 2003. gada 17. decembra spriedums lietā T-146/01 *DLD Trading*/Padome, *Recueil*, II-6005. lpp., 72. punkts). Pierādījumi par šādas tiešas saiknes esamību ir jāsniedz prasītājam (Pirmās instances tiesas 1995. gada 18. septembra spriedums lietā T-168/94 *Blackspur* u.c./Padome un Komisija, *Recueil*, II-2627. lpp., 40. punkts).

- 26 Izskatāmajā lietā tas bija Sudānas kompetento varas iestāžu lēmums pēc R. lūguma piešķirt viņai un viņas bērniem uzturēšanās atļauju, kas viņiem deva iespēju apmesties Sudānā. Notas mērķis, ko delegācija šajā sakarā nosūtīja Sudānas Ārlietu ministrijai, bija tikai atbalstīt ieinteresētās personas prasību un paātrināt administratīvo dokumentu izskatīšanu, īstenojot iepriekš minēto praksi. To nevar pielīdzināt pavēlei, kas izteikta Sudānas kompetentajām varas iestādēm, kurām bija brīva izvēle piešķirt vai nepiešķirt uzturēšanās atļauju, pamatojoties uz atbilstošajiem valsts noteikumiem.
- 27 No tā izriet, ka jebkurā gadījumā prasītājs nav pierādījis tiešas cēloņsakarības esamību starp apsūdzēto rīcību un norādītajiem zaudējumiem.
- 28 Pamatojot savu prasību, prasītājs izvirza arī otru iebildi par to, ka C. esot uzurpējis viņa identitāti, parakstoties līdzās R. vecāku parakstam paredzētajā vietā skolas licībās, kuras sastādīja Hartūmas franču skola un Ētes skola Beļģijā, kuras apmeklēja abi konkrētie bērni. C. neesot nekādas radniecības saites ar šiem bērniem un viņam neesot prasītāja dota atļauja parakstīt viņa vietā minētos dokumentus. Ar šādu rīcību esot noliegta prasītāja kā tēva identitāte, ko C. esot veicis ar iepriekšēju nodomu, lai kaitētu prasītājam.
- 29 Šajā sakarā ir tikai jānorāda, ka šādas darbības, kuras tiek pārmestas C., acīmredzami nav nekādi saistītas ar viņa funkciju pildīšanu. Tātad šādas darbības nevar radīt Kopenas atbildību EKL 288. panta otrās daļas izpratnē.

30 Vienīgais prasītāja apgalvojums par nepieciešamību Pirmās instances tiesai šajā gadījumā ņemt vērā Kopienas atbildību sakarā ar iespējamām grūtībām vērsties tiesā pret C., kuram ir nodrošināta imunitāte, nevar atspēkot iepriekšējā punktā minēto secinājumu. Attiecīgajā gadījumā prasītājam būtu jālūdz atcelt C. imunitāti.

31 No tā izriet, ka otrais iebildums ir jānoraida kā acīmredzami nepamatots.

32 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, prasība ir jānoraida kopumā kā acīmredzami nepamatota, neņemot par Komisijas izvirzīto iebildi par nepieņemamību, kā arī, neuzdodot veikt pierādījumu savākšanas pasākumus un neveicot procesa organizatoriskos pasākumus, kurus lūdza prasītājs.

Par tiesāšanās izdevumiem

33 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājam spriedums nav labvēlīgs, tam jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA
(piektā palāta)

izdod rikojumu:

- 1) **prasību noraidīt kā acīmredzami nepamatotu;**
- 2) **prasītājs atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

Luksemburgā, 2005. gada 26. oktobrī.

Sekretārs

E. Coulon

Priekšsēdētājs

M. Vilaras